

17. JÉZUS A KÁNAI MENYEGZŐN

(János 2,1–12)

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 2.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(*Felhasznált irodalom:* Biblia magyarázó jegyzetekkel, Budapest, 2010; Bibliai lexikon gyerekeknek, Budapest, 1987; Bibliai nevek és fogalmak, Evangéliumi kiadó, 1988; Jubileumi kommentár, Budapest, 1993; Kálvin János: János evangéliuma magyarázata I. Kálvin Kiadó, 2011; Keresztyén Bibliai Lexikon I-II. Kálvin Kiadó, 2004.; Tegez Lajos: Gyermek istentiszteleti tanítások, Kálvin Kiadó, 1990)

Kána – Település Galileában, Názárettől 13 km-re északi irányban. Híres volt hűvös forrásairól és árnyas fügefáiról.

Menyegző Jézus korában – A leendő férjet vagy feleséget a szülők választották ki gyermekeiknek, sokszor már egészen fiatal korban. A fiú apja ment el tárgyalni a házasságkötést illetően. A vőlegénynek legalább 13 évesnek kellett lennie, a menyasszony nem lehetett 12 évesnél fiatalabb. A jegyesség alatt a fiú nem láthatta jegyese arcát. Az arcát takaró fátylat csak az esküvő napján vehette le. A házasságot a vőlegény apja kötötte meg, egymásba téve a fiatalok kezét és megáldva őket. Ez után kezdődhetett meg az ünnepség, amely 7 napig tartott. Az emberek bort ittak, vidámak voltak, közben találós kérdéseket adtak fel (Bír 14,12). A család számára szégyent jelentett, ha elfogyott a bor.

Tisztálkodási rend, kövedrek – Az eredetileg papokra vonatkozó tisztasági előírásokat Jézus korában már általánosan gyakorolták az emberek is a mindennapokban. Nem csak a higiéniai szempontok miatt lett elterjedt ez a gyakorlat, hanem vallási okokból is (pl. Mt 6,17; 15,2; 23,25; 27,24; Mk 7,1–4; Lk 11,38; Jn 13,5–14). Ezeknek az előírásoknak a megtartásához használatos vizet tartották a kövedrekben.

1 métréta – megközelítőleg 40 liter.

násznagy – A menyegző szertartásmestere, a vőlegény barátai közül jelölték ki sorsolással. Felügyelt a szolgálókra és a felszolgált ételre, borra. Ezért visznek először neki a szolgálók a borra változtatott vízből.

jel – Olyan cselekvés, magatartás, amely valamire felhívja a figyelmet. Az Újszövetség Jézus személyének és küldetésének nyomatékot adó, teofániát kifejező jelként, csodaként használja a kifejezést. Sokszor párban szerepel a csoda szóval. A történetben a borra változtatott víz csodája Jézus messiási hatalmának és isteni dicsőségének a jele a tanítványok felé.

tanítványai hittek benne – A csoda láttán a tanítványokban tudatosul, hogy kicsoda az a Jézus, akit követni kezdtek. A csodával Jézus nem hitet akar ébreszteni bennük, hanem a meglévő hitet akarja megerősíteni. Míg korábban erőtlenség és bizonytalan hittal követték őt, most végre szilárdan kezdtek ragaszkodni hozzá, elismerve, hogy ő a Messiás, amit már azelőtt is hirdettek nekik róla.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

(*Felhasznált irodalom:* Friedrich Schweitzer: Hit és vallás, Kálvin Kiadó, Budapest, 1990.)

Az elsős gyermek hite még mitikus, szó szerinti hit, ezért a történetek hőseit, szereplőit kiszínezi, mitologizálja a fantáziájában. Nem más ez, mint egyfajta példakép keresése, vagyis az ő szavaikból, viselkedésükből, az adott helyzetre adott reakcióikból viselkedési mintát

igyekszik kiolvasni és magáévá tenni. Ezért kiválóak az ilyen korú gyermekek tanítására a Jézussal kapcsolatos történetek.

A csodák természetes időszaka az óvodás kortól megközelítőleg 7 éves korig tart, amikor a mesék varázslatos világa egybeolvad a kisgyermek valódi tapasztalataival. Önzése ez időtájt természetes. A világ, amelynek középpontjában ő áll, varázslatok és csodák színtere. Gyermeki vágyai megvalósulásának eszközei nem ismerik a lehetetlent. A csodák világa, így a kánai menyegző története is nem áll messze az elsős gyermektől. Azonban rá kell mutatnunk, hogy ez a csoda önmagán túlmutató jel, Jézus hatalmának és dicsőségének bemutatása.

A kánai menyegző története által rámutathatunk arra, hogy Jézus odafigyel ránk, tudja, ha valamiből hiányunk van. Velük, családjukkal is előfordulhatott már, hogy valami elfogyott, valami hiányzott, amire nagy szükségük lett volna.

A történet alapján megtaníthatjuk:

- ❖ Bátran elmondhatják Jézusnak, ha valami hiány van az életükben, ha valami bántja őket.
- ❖ Jézusnak csodálatos hatalma van, ezért meg tudja oldani a legnehezebb helyzeteket is, segít.
- ❖ Előfordul, hogy türelmesen várunk kell a helyzet megoldására.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT ÁLLAMI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA ÉS EGYHÁZI ISKOLÁK 1. ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Jézus csodát tud tenni

Kognitív cél: A gyerekek ismerjék meg a kánai menyegző történetét, amelyben Jézus az első csodáját teszi.

Affektív cél: A szükségletek és a hiányérzet érzelmi hátterének feltárása a csoportban.

Pragmatikus cél: Legyen számukra természetes, hogy elmondják Jézusnak, ha valami bánat vagy szükség van az életünkben (és természetesen azt is, ha örömben van részük).

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
<ul style="list-style-type: none">• Tudja röviden elmondani a tankönyvi képek alapján a kánai menyegző történetét.• Ismerje és segítséggel tudja értelmezni János evangéliumának 2,11 Igéjét.• Vegyen részt a hittanoktató által kezdeményezett feladatok közös megoldásában illetve a játékokban közös éneklésben.	<ul style="list-style-type: none">• A tankönyvi képek és a szöveg alapján tudja elmondani a kánai menyegző történetét.• Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten tudja értelmezni János evangéliumának 2,11 Igéjét.• Aktívan vegyen részt a hittanoktató által kezdeményezett feladatok közös megoldásában illetve a játékokban közös éneklésben

Az óra fő része	Javaslatok	Felhasznált taneszköz, módszertani javaslatok
------------------------	-------------------	--

<p>Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása</p>	<p>Az alábbi feladatok közül a csoport összetételét figyelembe véve válogathatunk:</p> <p>Lakodalom készül Mondjuk el a gyerekeknek, hogy lakodalomra készülünk, és azt a feladatot adjuk nekik, hogy a lehető legszebben terítsék meg a lakodalmas asztalt.</p> <p>A menüsor Vajon milyen ételeket szolgálnak fel egy lakodalomban? Gyűjtsünk össze a gyerekekkel előételeket, főételeket és desszertneveket.</p> <p>Esküvői kép 1. Mondjuk a gyerekeknek, hogy esküvői képet szeretnének készíteni. Válasszunk menyasszonyt, vőlegényt és kérjük őket, hogy álljanak be középre. A többiek eldönthetik, hová állnak és kik lesznek (barátok, ismerősök, rokonok).</p>	<p>A terítéssel, az asztal díszítésével megalapozzuk az óra hangulatát. Anyagszükséglet: asztalterítő(k), papír vagy műanyag tányérok, műanyag poharak, műanyag evőeszközök, szalvéta.</p> <p>Egy lakodalom fontos része az ünnepi menüsor. Közös tervezéssel meg az ételsort. Írjuk fel étlap formájában a táblára azokat az ételeket, amelyeket szívesen fogyasztanak egy ilyen alkalomkor. Anyagszükséglet: iskolai tábla</p> <p>A szituációs játék lehetőséget teremt a bevonódásra, érzelmi érintettségre. Néhányukat érintsük meg és így kérdezzük meg tőlük, kik ők és miért oda álltak. Ezek után készítsünk róluk fényképet. Majd jelentsük be, hogy elfogyott valamelyik étel azok közül, amit felírtunk az étlapra és már nem tudnak belőle felszolgálni. Ismét járjunk körbe és tegyünk fel kérdéseket: Mit gondolnak a kialakult helyzetről? Hogy érznek most? Anyagszükséglet: fényképezőgép/telefon</p>
<p>Feldolgozási javaslat</p>	<p>Történetmondás vázlat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jézust meghívják a lakodalomba. (2,1–2) • Mária megosztja Jézussal a család gondját. (2,3–5) • Jézus megoldása a gondra és a szolgák engedelmissége. (2,6–8) 	<p>Az által, hogy a történet elbeszélése a lakodalmas asztal mellett történik, a gyermekek maguk is részeseivé válnak a történetnek, mélyebben beleélhetik magukat. Ültessük le a gyerekeket a megterített, ünnepi asztalhoz, úgy tanítsuk őket. Kínáljuk őket sós pereccel, sós ropival, csokoládéval, amire szomjazni fognak. Inni ne öntsünk nekik. Egy üres kancsóból próbáljunk közben önteni a poharakba, majd csüggedten tegyük félre a kancsót.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • A násznagy csodálkozása. (2,9–10) • A tanítványok hite. (2,11–12) 	<p>A kancsóba öntsünk poharakkal vizet, míg meg nem telik. Öntsünk a kancsóból a gyerekek poharába. Bízassuk a gyerekeket is, hogy kóstolják meg az innivalót. Eddigre már megszomjaznak, és különösen értékelni fogják</p>
Elmélyítés	<p>A csoport összetételét figyelembe véve ismét választhatunk a feladatok közül:</p> <p>Ki tudta? Szedegessük össze a szereplőket (akár rajzoljuk is őket a táblára) és válogassuk ki, hogy igazából kik tudtak arról, hogy Jézus mit tett.</p> <p>Esküvői kép 2. Kérjük meg a gyerekeket, hogy ismét álljanak be az esküvői képbe. Most a kánai menyegző szereplőivé váljanak.</p> <p>Munkáltató tankönyvi feladatok feldolgozása</p>	<p>Beszélgessünk a gyerekekkel arról, hogy Jézus miért tesz csodát (szeretetből, gondoskodásból,...) és miért nem(hogy mások elismerjék, hogy feltűnjön,...)</p> <p>Szituációs játék: Ismét érintsük meg őket, hogy elmondhassák, melyik szereplő bőrébe bújtak. Majd kérdezzük őket, hogy élték át a csodát, mit gondolnak róla?</p> <p>Munkáltató tankönyv 4. feladat</p>
Aranymondás:	<p>„Ezt tette Jézus első jelként a galileia Kánában, ..., és tanítványai hittek benne.” János 2,11</p>	<p>Vágjunk ki rajzlapból kőveder formákat, majd írjuk rájuk az aranymondás szavait. Nyomatott nagybetűkkel írjuk, hogy könnyebb legyen a gyerekeknek elolvasni. Blu Tack-el rögzítsük őket a táblára írással befelé. Hívjunk ki annyi gyereket, ahány kővedrünk van. Adjunk az első gyerek kezébe egy plüssállatkát és kérjük meg, hogy próbálja vele eltalálni az egyiket. Ha sikerült, megfordítjuk a vedret és láthatóvá válik rajta a szó. Minden szót együtt olvassunk fel hangosan. Ha nem sikerült, más próbálkozhat helyette. Mikor a teljes aranymondás látható, háromszor olvassuk el együtt hangosan, váltakozó hangerővel.</p>
Elmélyítés, munkáltatás	<p>Munkáltató tankönyvi feladatok feldolgozása</p>	<p>Munkáltató tankönyv 1-3. feladat (Házi feladatra is adható)</p>
Ének javaslat	<p>Lakodalom készül</p>	

TOVÁBBI ÖTLETEK

A történet képekben:

<http://www.freebibleimages.org/photos/wedding-cana/>

<http://www.freebibleimages.org/illustrations/jesus-wedding/>

<http://www.freebibleimages.org/illustrations/gnpi-016-wedding-cana/>

<http://www.freebibleimages.org/illustrations/ls-jesus-wedding/>

Filmen (feliratos!):

<https://www.youtube.com/watch?v=4QWVBjH3bxg>

KÉPELEMZÉSI MÓDSZERTANI SEGÉDLET:

TKGY 64-65. o. és TKEI 76-77. o.

A képen látható:

Az első oldalon fenn, a köedények árnyalt figurái látszanak, (jelértékűek, jelentéshordozók) előtte éles kontúrokkal Jézus, mellette Mária, két tanítvánnyal. Szemben velük két szolga – feltehetően – üres boros kancsókkal.

Instrukció a képolvashoz:

- Figyeld meg, kik lehetnek a képen?
- Ki áll középen?
- Kik állnak Jézus bal oldalán?
- Kik állnak a jobb oldalon?
- Miért mentek a szolgák Jézushoz?
- Mit tett Jézus?
- Voltál-e már esküvőn, lakodalomban, menyegzőn?
- Mit ettek, ittak a vendégek? A gyermekeket mivel kínálták?
- Figyeld meg, kik ülnek az asztal körül?
- Milyen ételeket látsz az asztalon?
- Miért üres a poharuk?
- Figyeld meg az asztal körül ülők öltözetét!
- Ma milyen ruhát hordanak a menyasszonyok és a vőlegények az esküvőjükön?

A második oldal:

- Kik állnak a boros edények körül? Miért?
- Figyeld meg az edényeket, mit látsz?
- Hallottál-e még más csodatételeket Jézusról? Mondd el!

EGYÉB ÖTLETEK:

1. **Állókép alkotása: esküvői jelenetek** 1. előkészületek a fiúknál, előkészületek a lányoknál
2. jelenetek a lakodalomban
3. „piros szörp” töltése kancsóból koccintás

INSTRUKCIÓK A MUNKÁLTATÓ TANKÖNYV FELADATAIHOZ:

A két munkáltató tankönyvben nem ugyanaz a rajz szerepel.

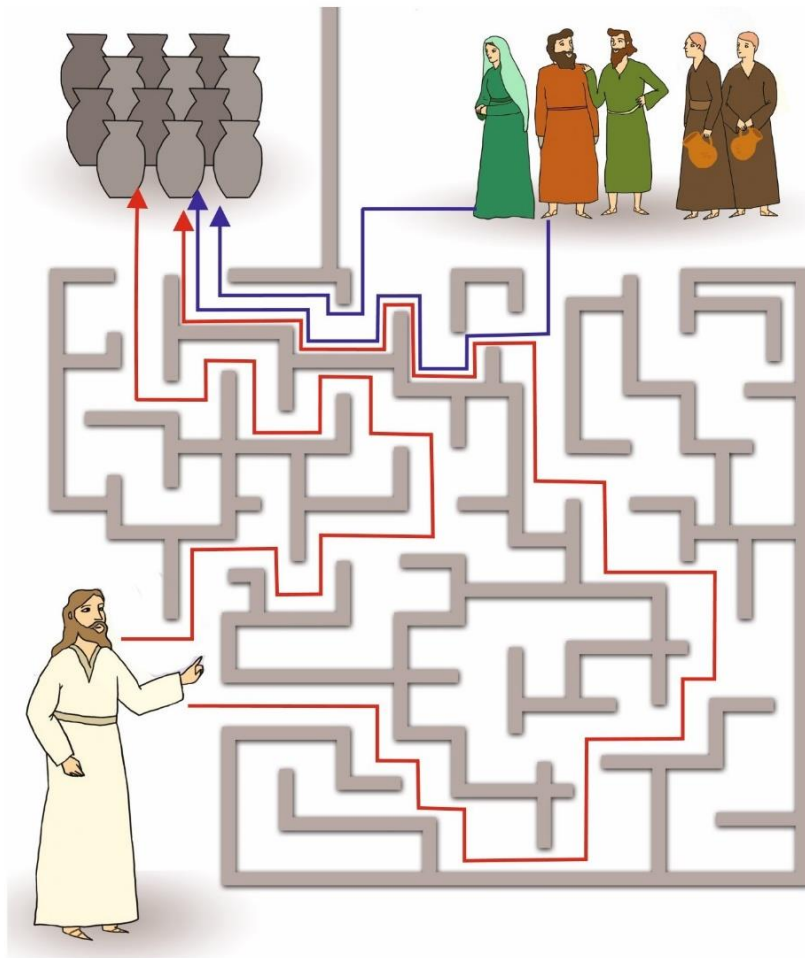
Állami iskolák munkáltató tankönyvében:

1. feladat:

„Vezesd el a történet szereplőit a vizeskorsókhöz! Mondd el, hogy mi történt a vízzel Kána városában”

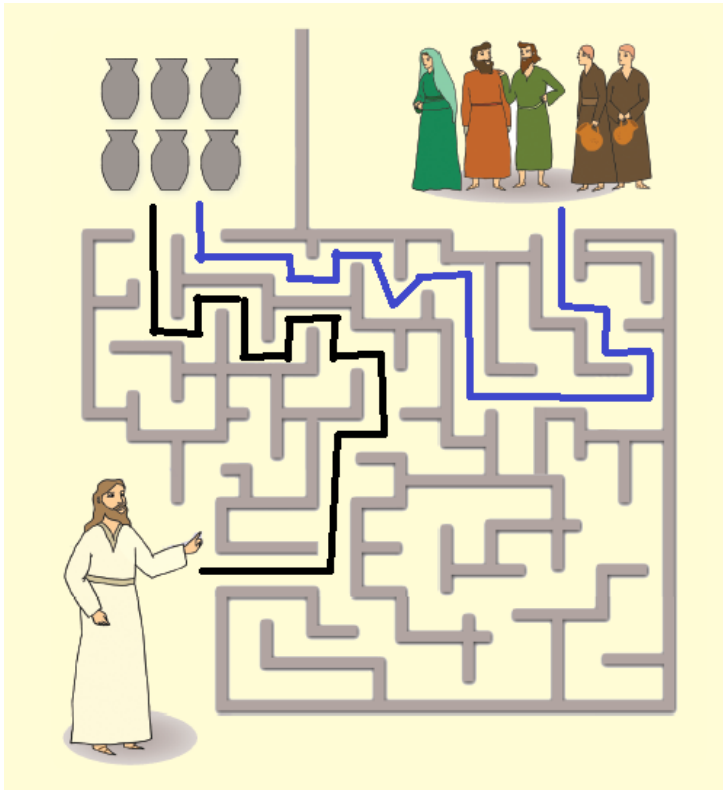
Instrukció:

Több megoldás is lehetséges. Az utakat az alábbi rajz mutatja.

Egyházi iskolai munkáltató tankönyvben:

Egyházi iskolák munkáltató tankönyvében csak 1-1 úton juthatnak el a történet szereplői a korsókhöz.

3. feladat

„A kövedrekben összekeveredtek a történet képei.

a) Számozással segítsd sorba rendezni őket! A számokat írd be a korsó felső részébe!

A TÉMÁHOZ FELHASZNÁLHATÓ ÉNEKEK:

Az Úrnak zengjen az ének: 33. Lakodalom készül Kána városában...

 <p>La-ko-da-lom ké-szül Ká-na vá-ro-sá - ban,</p>	<p>2. Sok a vendég, s lám a bornak hamar vége! Vízet hozat Jézus hat nagy köedénybe. Csuda folytán a víz rögtön borrá válik Sokkal több is, sokkal jobb is, mint a másik.</p>
 <p>Sütnek-főznek, for-gó-dó-dnak mind a ház - ban,</p>	<p>3. Hatalmáról így tett Jézus bizony-ságot. Híttek benne, látva ezt, a tanítványok. Higgyed te is: nincs az Úrnál lehetetlen. Bizalommal fordulj hozzá szükségedben!</p>
 <p>Hi-va-ta-los Jé-zus is a la-ko-má - ra,</p>	
 <p>El-ki-sé-ri tí-zen-két hű ta-nít-vá - nya.</p>	
<p><i>✪ : Siklós József</i> <i>♪ : Népi gyűjtés.</i> <i>📖 : Jertek, énekeljünk! - 210.</i></p>	

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT EGYHÁZI ISKOLÁK 2. ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Jézus csodát tud tenni

Kognitív cél: A történet elmélyítése és az ismeretek játékos ismétlése

Affektív cél: Jézus hatalma csodálkozásra készíti az embert. Segítsük őket, hogy tudjanak ők is rácsodálkozni Jézus hatalmára.

Pragmatikus cél: Legyen számukra magától értetődő, hogy Jézus tud csodákat tenni, és ezt fogalmazzák is meg.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
<ul style="list-style-type: none">• Tudja röviden elmondani a tankönyvi képek alapján a kánai menyegző történetét.• Ismerje és segítséggel tudja értelmezni János evangéliumának 2,11 Igéjét.• Vegyen részt a hittanoktató által kezdeményezett feladatok közös megoldásában illetve a játékokban közös éneklésben.	<ul style="list-style-type: none">• A tankönyvi képek és a szöveg alapján tudja elmondani a kánai menyegző történetét.• Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten tudja értelmezni János evangéliumának 2,11 Igéjét.• Aktívan vegyen részt a hittanoktató által kezdeményezett feladatok közös megoldásában illetve a játékokban közös éneklésben

Az óra fő része	Kapcsolódó tevékenység	Felhasznált taneszköz, módszertani javaslatok
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	<p>Ismételjük át a <i>Lakodalom készül</i> kezdetű éneket, és jelenítsük meg mozgással is</p> <p>Kakukktojás: A gyerekekkel körbe ülünk. Sorban haladva mindenki mond egy szót, nevet, ami a történetben szerepel. Ha valaki nem oda illő szót mond (véletlenül vagy szándékosan), akkor a többieknek fel kell ismerniük és azt kiáltaniuk: „Kakukktojás!”</p> <p>Töltsétek meg!</p> <p>Staféta Az iskolapadokat rendezzük át úgy, hogy a terem egyik végéből akadályoztatás nélkül át lehessen jutni a másikba. Osszuk a gyerekeket 2 csoportba és álljanak az osztály egyik végébe. A másik végébe helyezzünk 2</p>	<p>Figyeljünk rá, hogy legyen elegendő hely a mozgáshoz.</p> <p>Szükséges elegendő hely a gyerekek körbe ültetéséhez. A játék elősegíti a történet verbális ismétlését, a koncentráció fejlesztését.</p> <p>A játék lehetőséget teremt a történet adott részletének játékos rögzítése. Szükséges elegendő hely a mozgáshoz.</p>

	<p>széket. A székre helyezzünk tálcát, arra pedig egy kancsót, amibe előzőleg szörpöt öntöttünk. (Annak érdekében, hogy ezt a gyerekek ne lássák, érdemes műanyag kancsót használni, vagy valamivel bevonni az üveget.) A csoportok mellé is helyezzünk egy-egy asztalt. Tegyük ezekre is tálcát, arra pedig vízzel $\frac{3}{4}$-éig töltött poharakat. A gyerekek lesznek a szolgálók, akiknek a feladata az lesz, hogy töltsék meg a „korsókat”. Amikor az első szolgáló visszaért a korsótól, akkor indulhat csak a másik. Futni nem szabad! (Nehogy kilötyögtessék a vizet.) Ha szükséges, játék közben töltsük újra a poharakat. A játék végével rendezzük vissza a termet és kínáljuk meg őket a „borral”.</p> <p>Tanács: Ha félünk, hogy csupa víz lesz minden, a következő játékot javaslom:</p> <p>Közös rajz: Osszuk csoportokra a gyerekeket. Minden csoportnak helyezzünk a földre egy nagyméretű lapot, amire előzőleg egy kővedret rajzoltunk. Kapjanak egy filctollat is csoportonként, amire vékony zsinegeket kötöttünk. Az lesz a csoportok feladata, hogy megtöltsék a kővedreket, vagyis, hogy a zsinegeket fogva, együtt fessék be.</p> <p>Kóstoló: Kérdezzük meg a gyerekeket, hogy ki vállalkozna italkóstolásra. Kóstoltathatunk többféle innivalót is eggyel, vagy mindenkivel mást. Kössük be a jelentkezők szemét, mielőtt megkóstolnák, amit kínálunk. Kérjük meg őket, hogy hangosan véleményezzék ízlik-e, finom-e, amitadtunk nekik.</p>	<p>Eszközigény: tálcák, kancsók, műanyag poharak, szörp</p> <p>A játék a történet adott részletének játékos rögzítése mellett elősegíti a csoportépítést.</p> <p>Eszközigény: nagyméretű lapok, filctollak, vékony zsinegek Érzékelés fejlesztése által a történet adott részletének játékos rögzítése.</p> <p>Eszközigény: poharak, különböző gyümölcslevek (almalé, narancslé, baracklé), csapvíz, sós víz, édes víz, Cola.</p>
<p>Feldolgozási javaslat</p>	<p>Történetmondás vázlata A gyerekek felé feltett kérdések segítségével beszéljünk a történetről.</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Meg tudják magyarázni, mi a csoda? ❖ Mi volt a csoda ebben a történetben? 	<p>A kérdések lehetőséget adnak arra, hogy a gyerekek szabadon kifejezhessék véleményüket. Ez egyben jelzés is a hittanoktatónak, hogy megértették-e a gyerekek az előző órán a csoda jelentőségét, illetve lehetőséget ad, hogy a megfogalmazott cél felé terelje a gyermekeket.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Mi történik a csodakor? (valami megváltozik, valami új jön létre) ❖ Miért tudott Jézus csodát tenni? ❖ Kik tudtak a csodáról? ❖ Kik miatt tette Jézus ezt a jelet és miért? ❖ Tehetnek emberek is csodákat? ❖ Történhetnek ma is csodák? 	
Elmélyítés, munkáltatás	Munkáltató tankönyvi feladatok feldolgozása	Munkáltató tankönyv 1-3. feladat A 3)b. feladat házi feladatként adható.

TOVÁBBI ÖTLETEK

A történet képekben:

<http://www.freebibleimages.org/photos/wedding-cana/>

<http://www.freebibleimages.org/illustrations/jesus-wedding/>

<http://www.freebibleimages.org/illustrations/gnpi-016-wedding-cana/>

<http://www.freebibleimages.org/illustrations/ls-jesus-wedding/>

Filmen (feliratos!):

<https://www.youtube.com/watch?v=4QWVBjH3bxg>

1. Kóstoló

Kérdezzük meg a gyerekeket, hogy ki vállalkozna italkóstolásra. Kóstoltathatunk többféle innivalót is eggyel, vagy mindenkivel mást.

Kössük be a jelentkezők szemét, mielőtt megkóstolnák, amit kínálunk. Kérjük meg őket, hogy hangosan véleményezzék ízlik-e, finom-e, amitadtunk nekik.

2. Csodakép (Előkészületet igényel)

Előkészület: A rajzlapok teljes területét rajzoljuk be vastagon a piros zsírkrétával. Ez után fessük le a lapokat a sötétkék tussal úgy, hogy mindenütt elfedje a zsírkrétát. Hagyjuk száradni, majd fekete filctollal rajzoljunk ki rá egy kőkorsót.

Munkáltatás a gyerekekkel: A megszáradt lapokat adjuk a gyerekeknek, és kérjük meg őket, hogy kaparják le a kőkorsóról a tust. A kaparás hatására a korsóban lévő „víz” „borrá” változik majd.

Eszköz- és anyag igény: tetszőleges méretű rajzlapok (legcélszerűbb az A5, A6-os méret), piros zsírkréta, sötétkék tus, ecset, kaparásra alkalmas eszköz – pl. hegyes végű grillpálca

A TÉMÁHOZ FELHASZNÁLHATÓ ÉNEKEK:

Az Úrnak zengjen az ének: 33. Lakodalom készül Kána városában